

PROGRAM
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 20
im. gen. Władysława Sikorskiego
W BIAŁYMSTOKU

I. WSTĘP

Misja szkoły

"Trzeba w życiu tak postępować, tak żyć i pracować, aby nigdy nie wstydzić się swoich czynów"

Gen. Wł. Sikorski

Działalność wychowawcza szkoły należy do podstawowych celów polityki oświatowej państwa. Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania.

Zadaniem szkoły jest ukierunkowanie procesu wychowawczego na wartości, które wyznaczają cele wychowania i kryteria jego oceny. Wychowanie ukierunkowane na wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie ucznia, a wartości skłaniają człowieka do podejmowania odpowiednich wyborów czy decyzji.

W realizowanym procesie dydaktyczno-wychowawczym szkoła podejmuje działania związane z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi.

Program wychowawczo - profilaktyczny szkoły opracowany został na podstawie Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe oraz w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w szkole, skierowaną do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Wizja szkoły " Doświadczać, przeżywać, być"

- Uczeń w szkole czuje się bezpiecznie i jest przyjaźnie traktowany.
- Doskonali siebie rozwijając swoje mocne strony w poczuciu własnej wartości.
- Szanuje zdrowie i życie własne i innych.
- Stara się być godnym patrona szkoły ponosząc odpowiedzialność za swoje czyny.
- Jest solidnie przygotowany do dalszej nauki oraz do życia we współczesnym świecie.
- Szanuje i kultywuje tradycje rodzinne, szkolne, regionalne, narodowe.
- Dbą o przyrodę.

II. GŁÓWNE CELE I ZADANIA PRACY WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEJ.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym.

Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, duchowej i społecznej.

Dojrzałość fizyczną należy rozumieć jako prowadzenie zdrowego stylu życia, **dojrzałość psychiczną** – jako ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, **dojrzałość społeczną** – jako konstruktywne pełnienie ról społecznych, a **dojrzałość duchową** – jako posiadanie konstruktywnego systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka.

Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Ograniczona skuteczność działań wychowawczych oraz współwystępujące czynniki ryzyka negatywnie oddziałujące na wychowanka sprawiają, że cele wychowawcze są zagrożone lub wręcz niemożliwe do osiągnięcia. Wtedy konieczne staje się podejmowanie działań profilaktycznych, gdzie „**profilaktykę**” należy rozumieć jako interwencję wzmacniającą, korygującą i uzupełniającą wychowanie.

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Działania profilaktyczne należy prowadzić **na trzech poziomach**.

Działania na pierwszym poziomie (tzw. profilaktyka I stopnia lub profilaktyka uniwersalna) kierowane są do tych wszystkich osób, które nie wykazują jeszcze dysfunkcji w rozwoju lub zachowaniu, ale w ich otoczeniu występują czynniki ryzyka i dlatego należy wyposażać ich w umiejętności skutecznego przeciwstawiania się niebezpieczeństwom oraz dbania o własne zdrowie i życie.

Działania na drugim poziomie (tzw. profilaktyka II stopnia lub profilaktyka selektywna) kierowane są do osób, w których rozwoju lub zachowaniu pojawiają się pierwsze przejawy zaburzeń, a jej celem jest zahamowanie rozwoju dysfunkcji i przywrócenie funkcjonalności.

Działania na trzecim poziomie (tzw. profilaktyka III stopnia lub profilaktyka skoncentrowana na jednostce) kierowane są do osób, które dzięki oddziaływaniom korekcyjnym, terapeutycznym czy rehabilitacyjnym odzyskały sprawność i funkcjonalność, a teraz wracając do swojego naturalnego środowiska potrzebują wsparcia, które pomoże im w readaptacji i uchroni przed nawrotem trudności.

Działania wychowawczo-profilaktyczne powinny być kierowane do uczniów równolegle z ich kształceniem – przekazywaniem wiedzy, m.in. podczas zajęć z wychowawcą klasy oraz realizacji treści wielu przedmiotów.

III. ROLA NAUCZYCIELI I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY W PROCESIE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI. WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM.

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczo - profilaktycznego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia i wychowania, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza w szkole warunki do rozwijania samorządności i aktywności uczniów,
- współpracuje z członkami Rady Pedagogicznej, Samorządem Uczniowskim, Radą Rodziców,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- reagują na wszelkie niewłaściwe zachowania ze strony uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- zachęcają uczniów do aktywnego udziału w zajęciach pozalekcyjnych oraz konkursach,
- wdrażają uczniów do właściwego spędzania czasu wolnego,
- pomagają w odkrywaniu mocnych i słabych stron, predyspozycji i zdolności,

- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów określonych w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie.

Pedagog i psycholog szkolny:

- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki,
- diagnozuje sytuację wychowawczą w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży,
- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów,
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- pomaga rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- udziela porad rodzicom ułatwiających rozwiązywanie trudności wychowawczych, a także informuje o działalności instytucji wspomagających szkołę i rodzinę w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i o charakterze profilaktycznym., m.in. policją, sądem, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, Centrum Kształcenia Ustawicznego.

Pedagog specjalny:

- współpracuje z nauczycielami, wychowawcami i innymi specjalistami, rodzicami oraz uczniami w:
 - a) rekomendowaniu dyrektorowi szkoły do realizacji działań w zakresie zapewnienia aktywnego i pełnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły,
 - b) prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,
 - c) rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów,
 - d) określaniu niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia,
- współpracuje z zespołem, w zakresie opracowania i realizacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym zapewnienia mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- wspiera nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:
 - a) rozpoznawaniu przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,
 - b) udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniem,
 - c) dostosowaniu sposobów i metod pracy do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz jego możliwości psychofizycznych,
 - d) doborze metod, form kształcenia i środków dydaktycznych do potrzeb uczniów,
- 4) udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom uczniów i nauczycielom,

Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

Pracownicy obsługi szkoły:

Pracownicy administracji i obsługi aktywnie współuczestniczą w procesie wychowawczo - profilaktycznym szkoły.

Rodzice:

- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczo - profilaktycznej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach, dniach otwartych organizowanych przez szkołę, itp.,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci,
- czynnie angażują się w życie szkoły wspomagając działania nauczycieli,
- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym:

Środowisko odgrywa ważną rolę w rozwoju osobowości ucznia. Aby właściwie wprowadzić uczniów w role społeczne, szkoła współpracuje z następującymi instytucjami i organizacjami:

Lokalne władze:

- zapraszanie przedstawicieli władz na uroczystości szkolne,
- zapoznavanie uczniów z pracą urzędów.

Sąd, policja, straż miejska:

- współpraca z sądem rodzinnym i kuratorami sądowymi,
- współpraca z dzielnicowym i specjalistą do spraw nieletnich, patrolem szkolnym,
- współpraca z Miejską Komendą Policji,
- udział w zajęciach tematycznych prowadzonych przez policję i staż miejską.

Placówki kulturalne i oświatowe:

- współpraca z lokalnymi mediami,
- uczestnictwo w spektaklach teatralnych, lekcjach muzealnych, lekcjach bibliotecznych, koncertach,
- wyjścia do kina,
- udział w konkursach organizowanych przez te placówki,
- współpraca z klubami sportowymi działającymi na terenie Białegostoku.

Placówki oświatowo – opiekuńcze:

- współpraca z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi i specjalistycznymi,
- współpraca ze świetlicami terapeutycznymi,
- Współpraca z Centrum Pomocy Dzieciom w Białymstoku,
- współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Caritas, PCK i innymi organizacjami charytatywnymi w celu udzielenia pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
- współpraca z Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku.

IV. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY

Kształcenie w szkole podstawowej stanowi fundament wykształcenia. Zadaniem szkoły jest łagodne wprowadzenie dziecka w świat wiedzy, przygotowanie do wykonywania obowiązków ucznia oraz wdrażanie do samorozwoju. Szkoła zapewnia bezpieczne warunki oraz przyjazną atmosferę do nauki, uwzględniając indywidualne możliwości i potrzeby edukacyjne ucznia. Najważniejszym celem kształcenia w szkole podstawowej jest dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia.

Absolwent szkoły podstawowej

- Jest kreatywny, samodzielny i przedsiębiorczy.
- Posiada podstawowe wiadomości niezbędne w dalszym kształceniu i życiu.
- Jest aktywnym członkiem grupy, potrafi współdziałać i komunikować się we właściwy sposób.
- Posiada zasób umiejętności, dzięki którym umie radzić sobie w różnych, trudnych, stresujących sytuacjach.
- Ma poczucie własnej wartości, jest asertywny, empatyczny i dobrze wychowany.
- Posiada wiedzę o zagrożeniach wynikających ze współczesnej cywilizacji.
- Zna i szanuje kulturę, obyczaje i historię własnej miejscowości, regionu i kraju.
- Potrafi korzystać z różnych źródeł informacji oraz wszelkich nowoczesnych technologii.
- Dbą o swoje zdrowie i otoczenie.
- Odpowiada za swoje postępowanie i czyny; konsekwentnie dąży do obranego celu.
- Jest kulturalny, wrażliwy i tolerancyjny.
- Zna i rozumie świat wartości, w tym uczciwości, pracowitości, szczerości, sumienności, odpowiedzialności, obowiązkowości, patriotyzmu i szacunku dla tradycji.
- Potrafi wskazywać właściwe wzorce postępowania i budować relacje społeczne, sprzyjające bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele, miłość).
- Ma poczucie tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej.
- Ma poczucie godności własnej i szacunku dla godności innych osób.
- Posiada umiejętność krytycznego i logicznego myślenia.
- Jest otwarty wobec świata i innych ludzi, bierze aktywny udział w życiu społeczno – kulturalnym.

V. ZWYCZAJE I OBYCZAJE SZKOLNE

1. Uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego.
2. Apele okolicznościowe, obchodzenie Świąt Narodowych.
3. Udział pocztu sztandarowego w miejskich i regionalnych uroczystościach patriotycznych, spotkania z kombatanami.
4. Wspólne świętowanie Dnia Edukacji Narodowej.
5. Ślubowanie i pasowanie na ucznia, uroczyste przyjmowanie uczniów klas I i ich rodziców do Wspólnoty Szkolnej.
6. Szkolne i klasowe wigilie.
7. Wyróżnianie uczniów, promowanie aktywności w czasie uroczystości szkolnych, prezentowanie działań uczniów, kultywowanie tradycji szkoły, konkursy, prezentacje.
8. Proponowane imprezy szkolne:
 - Sprzątanie Świata
 - Andrzejki klasowe
 - Noworoczne choinki klasowe
 - Walentynki
 - Pokaz talentów
 - Rodzinny Piknik Sportowo - Rekreacyjny.

VI. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH KLAS

Klasy I – III

Lp.	SFERY ROZWOJU UCZNIĄ	TREŚCI/CELE SZCZEGÓŁOWE	EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
1.	FIZYCZNA	Propagowanie bezpiecznego stylu życia.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> zna i stosuje przepisy ruchu drogowego; zna numery alarmowe; respektuje przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych; potrafi przestrzegać zasad bezpiecznego zachowania się w domu, w szkole, na ulicy, w samochodzie; zna zasady ewakuacji z budynku; zna zasady postępowania w sytuacji gdy na ulicy zaczepia go ktoś obcy. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący.
		Kształtowanie postaw i zachowań zmierzających do podniesienia sprawności fizycznej i dbałości o zdrowie.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ma wykształcone właściwe nawyki i przyzwyczajenia zdrowotne; wyjaśnia znaczenie ruchu; rozumie znaczenie aktywności fizycznej w procesie utrzymania zdrowia; bierze aktywny udział w zajęciach sportowych na terenie szkoły; zna podstawowe zasady doboru ubrania do pory roku i warunków atmosferycznych; rozpoznaje produkty szkodliwe dla zdrowia; posiada podstawowe informacje nt. szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący.
		Promowanie bezpiecznych form spędzania czasu wolnego.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> potrafi aktywnie i bezpiecznie spędzać czas wolny; zna różnorodne sposoby spędzania czasu wolnego. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący.
		Kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia; 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, pielęgniarka szkolna.

			<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wymienić wartości odżywcze produktów żywnościowych; • ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych; • zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, napojów gazowanych; • rozumie szkodliwość konserwantów zawartych w produktach spożywczych. 	
		<p>Kształtowanie przyjaznego i życzliwego stosunku do przyrody.</p> <p>Kształtowanie właściwych nawyków, ucząc oszczędzania energii, wody i surowców.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma pozytywny stosunek do otaczającej go przyrody; • pomaga zwierzętom i ptakom; • potrafi segregować śmieci i umiejętnie korzysta z wody i energii elektrycznej. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący.
2.	PSYCHICZNA	Kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozładować stres; • zna różne techniki relaksacji; • reaguje adekwatnie do sytuacji i wieku. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Kształtowanie poczucie własnej wartości.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna swoje mocne i słabe strony; • szuka i rozwija swoich pasji i zainteresowań; • potrafi poradzić sobie z porażkami. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna swoje prawa i obowiązki; • rozróżnia dobro i zło w różnych sytuacjach codziennych; • wie do kogo zwrócić się o pomoc; • właściwie reaguje na krzywdę innych. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za swoje decyzje i działania.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi prezentować własne zdanie; • ma świadomość konsekwencji w przypadku niewłaściwego zachowania. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Podejmowanie działań rozwijających zainteresowania.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest ciekawy świata, nie boi się wyzwań; • bierze udział w zajęciach pozalekcyjnych. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący.

3.	SPOŁECZNA	Nabywanie umiejętności współpracy w grupie rówieśniczej.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • ma poczucie przynależności do klasy; • współtworzy i respektuje normy zachowań w klasie; • stosuje się do poleceń nauczyciela; • uczy się odpowiedzialności za działanie w grupie; • dba o rzeczy własne i innych oraz o mienie szkoły. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Budowanie postawy szacunku i życzliwości do ludzi.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • szanuje kolegów, rodziców i innych dorosłych; • odnosi się z szacunkiem do osób starszych; • rozumie przynależność do różnych grup społecznych, rodziny i wynikające z tego obowiązki. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się - dbanie o kulturę słowa.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi komunikować się z innymi w sposób właściwy; • dba o kulturę słowa; jest kulturalny; • nie używa wulgaryzmów; • szanuje zdanie innych; • stosuje zasadę „jeden mówi – inni słuchają”. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Kształtowanie właściwych umiejętności korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość zagrożeń niewłaściwego korzystania z telefonu, tabletu, komputera; • wie, iż nie należy podawać nieznanym swoich danych; • korzysta z gier przeznaczonych dla osób w jego wieku. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący.
		Nabywanie umiejętności porozumiewania się bez przemocy i konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • szanuje prawo innych do odmiennego zdania; • potrafi rozwiązywać konflikty w sposób pokojowy; • rozmawia a nie krzyczy; • potrafi w sposób asertywny przeciwstawić się grupie. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.

4.	DUCHOWA	Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • akceptuje miejsca pochodzenia i zamieszkania różnych osób; • szanuje odmienności religijne; • rozumie i akceptuje odmienności wyznaniowe; • potrafi się zachować względem osób niepełnosprawnych. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, katecheci.
		Kształtowanie poczucia przynależności do regionu, narodu.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna nazwę Ojczyzny, jej barwy narodowe i godło; • potrafi właściwie zachować się wobec symboli narodowych; • uczestniczy w uroczystościach szkolnych i szkolnych obchodach świąt narodowych; • przychodzi na uroczystości szkolne odświętnie ubrany. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący.
		Uczeń kieruje się w życiu wartościami.	<ul style="list-style-type: none"> • okazuje szacunek nauczycielom, rodzicom, ludziom starszym; • rozumie, czym jest miłość, przyjaźń, życzliwość, koleżeństwo, tolerancja; • wie, czym jest uczciwość, sumienność, pracowitość, odpowiedzialność, szczerłość; • potrafi współpracować dla wspólnego dobra; • rozumie pojęcia patriotyzm, sprawiedliwość, demokracja. 	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog, katecheci.

Klasy IV – VIII

Lp.	SFERY ROZWOJU UCZNI	TREŚCI	EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
1.	FIZYCZNA	Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • prowadzi zdrowy styl życia i podejmuje zachowania prozdrowotne; • jest świadomy zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem; • wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; • wie, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; • wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie; • zna choroby cywilizacyjne XXI wieku; • wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie; wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne) i te, które zagrażają zdrowiu; • zna konstruktywne sposoby redukowania nadmiernego stresu i radzenia sobie w sytuacjach trudnych; • rozumie wpływ środowiska na życie człowieka; • zna problemy ochrony środowiska; • rozumie konieczność zachowań ekologicznych. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog, pielęgniarka.
		Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • akceptuje własne ograniczenia i niedoskonałości; • wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania; • potrafi zadbać o własne zdrowie oraz radzić sobie z problemami wieku dorastania. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pielęgniarka.
		Przeciwdziałanie używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • posiada informacje o mechanizmach powstawania uzależnień oraz ich szkodliwości; • wyjaśnia związek między paleniem tytoniu, nadużywaniem alkoholu i stosowaniem 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog, pielęgniarka.

		cywilizacyjnych w kontekście wpływu na zdrowie.	<p>środków odurzających a stanem zdrowia człowieka;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia, wie, gdzie szukać pomocy; • ma poczucie odpowiedzialności za własne zdrowie. 	
		Kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje piramidę żywienia; • zna zasady zdrowego odżywiania; • wymienia przyczyny i skutki otyłości; • zna i rozumie konsekwencje wynikające z niewłaściwego odchudzania się. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pielęgniarka.
		Promowanie bezpiecznych form spędzania czasu wolnego.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna właściwe i dające zadowolenie możliwości spędzania czasu wolnego; • potrafi w prawidłowy sposób organizować sobie czas wolny; • korzysta z oferty zajęć pozalekcyjnych, rozwijając swoje zainteresowania • bierze udział w sportowych zajęciach pozalekcyjnych oraz szkolnych i pozaszkolnych zawodach. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, nauczyciele wych. fiz., pedagog, psycholog.
2.	PSYCHICZNA	Kształtowanie aktywności intelektualnej, odwagi i wiary w siebie oraz odporności psychicznej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyrażać swoje uczucia z poszanowaniem praw innych ludzi; • panuje nad swoimi emocjami; • zna konstruktywne sposoby radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami; • reaguje adekwatnie do sytuacji; • potrafi radzić sobie ze stresem; • dba o swój rozwój intelektualny. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Kształtowanie poczucia własnej wartości.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość swoich mocnych i słabych stron; • prawidłowo postrzega siebie; • ma poczucie własnej wartości. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Kształtowanie wiedzy na temat zagrożeń współczesnego świata.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiada informacje nt uzależnień; • rozumie szkodliwość działania wszelkich 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.

			środków uzależniających; <ul style="list-style-type: none"> • potrafi podać główne powody dla których ludzie sięgają po środki uzależniające; • wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji kryzysu. 	
		Wspieranie uczniów w odkrywaniu ich predyspozycji i zdolności oraz świadomym wyborze dalszej drogi edukacyjnej.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • jest ciekawy świata, nie boi się nowych wyzwań; • rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); • bierze udział w zajęciach pozalekcyjnych, konkursach, itp.; • rozwija swoje pasje i zainteresowania; • poszerza swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne; • rozumie konieczność uczenia się przez całe życie. 	Doradca zawodowy, wychowawcy, pedagog, psycholog, nauczyciele uczący.
3.	SPOLECZNA	Budowanie postawy asertywnej.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi prezentować własne zdanie; • zna pojęcie asertywności; wykazuje postawę asertywną w kontaktach międzyludzkich; • potrafi słuchać innych, dyskutować zachowując szacunek dla rozmówcy; • potrafi w sposób właściwy przeciwstawić się presji otoczenia. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Uczenie poszanowania godności osobistej i nietykalności cielesnej.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje zasady i reguły obowiązujące w relacjach międzyludzkich; • zna zasady kulturalnej dyskusji; • nie przejawia zachowań agresywnych w mowie i czynach; • zachowuje się asertywnie, umie rozwiązywać konflikty na drodze negocjacji; • respektuje prawa innych i szanuje odmienność ich poglądów. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog, katecheci.
		Kształtowanie postawy szacunku i życzliwości do ludzi.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje postawę szacunku i altruizmu wobec ludzi dorosłych; • wykazuje szacunek wobec członków rodziny, rozumie swoją rolę w rodzinie; 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog, katecheci.

			<ul style="list-style-type: none"> • jest empatyczny i prospołeczny; • udziela się społecznie (wolontariat, SU). 	
		Kształtowanie właściwych nawyków, ucząc oszczędzania energii, wody i surowców.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi segregować śmieci i wtórnie wykorzystywać odpady; • umiejętnie korzystać z wody i energii elektrycznej; • zna problematykę klimatyczną i postępuje zgodnie z aktualnymi wytycznymi. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący.
		Kształtowanie kultury słowa i troski o czystość języka polskiego.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe zwroty grzecznościowe i posługuje się nimi na co dzień; • zwraca uwagę na sposób wypowiedzi; • nie używa wulgaryzmów; • dba o kulturę wypowiedzi. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Kształtowanie właściwych umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji oraz komunikacji.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje nowoczesne technologie do rozwijania swoich zainteresowań; • komunikuje się z innymi za pomocą nowoczesnych narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych z poszanowaniem praw innych użytkowników; • zna zagrożenia jakie związane są z nowoczesnymi narzędziami technologii informacyjno-komunikacyjnej; • zna zasady bezpiecznego korzystania z Internetu. 	Wychowawcy, informatyk, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Kształtowanie pozytywnej postawy uczniów w stosunku do rówieśników.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi nawiązywać poprawne relacje interpersonalne; • zna prawidłowe wzory zachowań w grupie; • potrafi współdziałać i pomagać w klasie; • jest aktywnym członkiem społeczności klasowej. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.
		Kształtowanie poczucia przynależności do regionu, narodu, świata.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • współuczestniczy w kulturze regionalnej, narodowej, europejskiej; • okazuje szacunek dla tradycji narodu, państwa, środowiska lokalnego i szkoły; 	Wychowawcy, nauczyciele uczący.

			<ul style="list-style-type: none"> • ma potrzebę korzystania z dóbr kultury, potrafi wybierać rzeczy wartościowe; • bierze udział w obchodach świąt państwowych na terenie szkoły i miasta; • prezentuje właściwe postawy patriotyczne i obywatelskie; • właściwie zachowuje się wobec symboli narodowych; • aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu demokratycznego społeczeństwa; • wykazuje postawę zaangażowania w życie społeczne; • podejmuje i prawidłowo pełni role społeczne adekwatne do etapu życia i rozwoju osobowego. 	
		Kształtowanie w uczniach tożsamości historycznej poprzez edukację obywatelską dotyczącą etapów budowania i umacniania demokracji w Polsce współczesnej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma rozwinięte postawy nowoczesnego patriotyzmu w oparciu o takie wartości jak solidarność, samorządność, niezależność, poczucie wspólnoty, prawa człowieka; • ma wiedzę na temat charakterystyki i historii ustroju demokratycznego; • przejawia zainteresowanie historią najnowszą Polski. 	Wychowawcy, nauczyciele języka polskiego, historii, WOS-u.
		Kształtowanie poczucia solidarności z członkami społeczności lokalnej i globalnej oraz poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro.	<p>Uczeń ma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwinięte poczucie więzi społecznej z innymi ludźmi; • świadomość istnienia globalnych problemów i współzależności pomiędzy różnymi regionami świata. 	Wychowawcy, nauczyciele języka polskiego, historii, geografii, języków obcych.
		Nabywanie umiejętności porozumiewania się bez przemocy i konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozwiązywać konflikty zgodnie z przyjętymi normami; • potrafi radzić sobie z niewłaściwymi zachowaniami ze strony rówieśników; • wskazuje różnicę pomiędzy agresją fizyczną a psychiczną; • zna i stosuje zasady bezpiecznego, właściwego zachowania się na terenie szkoły; 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog.

			<ul style="list-style-type: none"> • właściwie zachowuje się i reaguje w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa własnego i innych; • nie stosuje przemocy. 	
4.	DUCHOWA	Kształtowanie wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, tolerancji dla innych narodów, kultur, religii, osób niepełnosprawnych.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje postawę tolerancji i otwartości na odmienność innych ludzi oraz wobec odmiennych zwyczajów i tradycji; • szanuje wyznawców różnych religii; • okazuje szacunek wobec symboli religijnych; • potrafi się zachować względem osób niepełnosprawnych. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog, katecheci.
		Uczeń kieruje się w życiu właściwymi wartościami.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • okazuje szacunek nauczycielom, rodzicom, ludziom starszym; • rozumie, czym jest miłość, przyjaźń, życzliwość, koleżeństwo, empatia, tolerancja; • wie, czym jest uczciwość, sumienność, pracowitość, odpowiedzialność, szczerść; • potrafi współpracować dla wspólnego dobra; • rozumie pojęcia patriotyzm, sprawiedliwość, demokracja. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, psycholog, katecheci.

VII. EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego.

Wyróżniamy trzy rodzaje ewaluacji:

- **ewaluację celów** – czyli sprawdzanie, czy zaplanowane w programie cele zostały osiągnięte w zamierzonym czasie i przy wykorzystaniu zaplanowanych sposobów i środków;
- **ewaluację wyników** – czyli sprawdzanie wszystkich potencjalnych korzyści (takich, jak np. przyrost wiedzy, rozwój umiejętności i kompetencji, zmiany w postawach, zachowaniu i stylu życia), jakie odniosły osoby poddawane działaniom lub poniesionych strat;
- **ewaluację procesu** – czyli analizę programu działań, które umożliwiły lub utrudniły osiągnięcie celów i uzyskanie konkretnych wyników.

Sposoby i środki ewaluacji:

- Obserwacja zachowania uczniów, stopnia rozumienia i zinternalizowania norm.
- Obserwacja postępów w zachowaniu i nauce (okresowa ocena postępu).
- Ocena ilości i jakości wytworów prac uczniowskich - prace plastyczne, literackie (wykonywane w ramach zajęć dydaktycznych, oraz na konkursy szkolne i pozaszkolne, oceniane przez nauczycieli prowadzących lub specjalnie powołane komisje).
- Frekwencja na zajęciach organizowanych przez szkołę (analiza dokumentów).
- Ocena samopoczucia uczniów w szkole.
- Ocena stopnia zintegrowania klas (Plebiscyt Życzliwości i Niechęci, techniki socjometryczne).

Proponowane wskaźniki ewaluacji:

A. Ilościowe:

- Frekwencja uczniów na zajęciach lekcyjnych.
- Liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych, wychowawczych, edukacyjnych, terapeutycznych; procent ogółu uczniów.
- Liczba uczniów z problemami dydaktyczno-wychowawczymi.
- Liczba uczniów przystępujących do konkursów, liczba laureatów.
- Ilość wycieczek organizowanych przez szkołę.
- Liczba rodziców zaangażowanych w pracę szkoły.

B. Jakościowe:

- Aktywność uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych.
- Umiejętności, wiadomości, postawy uczniów.
- Samopoczucie uczniów w klasie i szkole.
- Przyczyny nieobecności uczniów na zajęciach.
- Przestrzeganie zasad sformułowanych w programie.
- Współpraca z rodzicami uczniów.
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE:

1. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.
2. Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.
3. Plany wychowawcze są opracowywane w oparciu o szkolny program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.
4. Z treścią programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły zapoznają uczniów i ich rodziców wychowawcy klas.
5. Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem zespołu jest opracowanie planu pracy, organizacja badań oraz opracowanie wyników.

IX. ZAŁĄCZNIKI:

1. Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2017/2018

Lp.	Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2017/2018	Poziom	Osoba odpowiedzialna
1.	Realizacja programu Akademia Bezpiecznego Puchatka.	Klasa I	Ewa Bęcek
2.	Realizacja programu Nie pal przy mnie proszę.	I klasa	Ewa Bęcek
3.	Realizacja programu Mały Mistrz.	Klasy II	Gracjan Konstantynowicz
4.	Realizacja programu Lekki Tornister.	Klasy I-III	Wychowawcy klas I-III
5.	Realizacja programu Otwórz się na życie.	Klasy I-III	Wychowawcy klas I-III
6.	Realizacja programu Śniadanie daje moc.	Klasy I-III	Wychowawcy klas I-III
7.	Realizacja programu promującego wśród uczniów zdrową dietę bogatą w owoce i warzywa oraz mleko organizowanego przez Agencję Rynku Rolnego – Program Dla Szkół.	Klasy I-V	Wychowawcy klas I-V
8.	Realizacja programu Bieg po zdrowie.	IV klasa	Anna Karska
9.	Realizacja programu Trzymaj Formę.	V-VII	Barbara Ziemińska
10.	Realizacja programu Szkoła Dobrego Wyboru.	Klasy V	Anna Karska
11.	Realizacja programu Między nami kobietkami.	Klasy VI	Anna Karska
12.	Udział w programach edukacyjno-profilaktycznych realizowanych przez Straż Miejską.	Klasy I,II,IV,VI,VII	Anna Karska, Dominika Makalus
13.	Udział w zajęciach edukacyjno-profilaktycznych realizowanych przez Ośrodek Profilaktyki i Terapii dla	Klasa VI, VII	Anna Karska,

	Młodzieży i Dorosłych Etap w Białymstoku.		Dominika Makalus
14.	Udział w zajęciach edukacyjno-profilaktycznych realizowanych przez Poradnię Pedagogiczno-Psychologiczną nr 1.	Klasy IV-VII	Anna Karska, Dominika Makalus
15.	Organizacja wyjść do muzeów: Muzeum Wojska Polskiego, Muzeum Historyczne.	Klasy IV-VII	Marzanna Sieniawska
16.	Organizacja wyjść do opery, filharmonii, teatru, kina.	Klasy I-VII	Jolanta Bielawska, Elżbieta Akacka
17.	Konkurs plastyczny Moja piękna ojczyzna.	Klasy IV-VII	Marzanna Sieniawska
18.	Konkurs na najbardziej kulturalnego ucznia w klasie/w szkole.	IV-VII	Samorząd uczniowski, wychowawcy klas, pedagodzy

Przyjęto do realizacji uchwałą Rady Rodziców z dnia 28 września 2017r.

Program zatwierdzony przy współpracy z członkami Rady Pedagogicznej 10 października 2017r.

2. Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2018/2019

Na podstawie przeprowadzonej w czerwcu 2018r. diagnozy oraz obserwacji zachowań uczniów, analizy uwag w dzienniku elektronicznym, postępów w nauce, frekwencji i informacji uzyskanych podczas spotkań z rodzicami, zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego dokonał ewaluacji programu.

Wnioski:

W dalszym ciągu należy:

- ✓ dbać o bezpieczeństwo w szkole poprzez realizację treści dotyczących zapobiegania zjawiskom agresji i przemocy rówieśniczej,
- ✓ przeprowadzać w klasach pogadanki dotyczące przestrzegania zasad oraz właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia,
- ✓ przypominać uczniom zasady bezpiecznego korzystania z różnego rodzaju mediów elektronicznych oraz uczulać na zjawisko cyberprzemocy i uzależnienia od internetu i telefonów komórkowych,
- ✓ podczas rozmów z uczniami propagować i zachęcać ich do aktywnego spędzania czasu wolnego, do korzystania z oferty zajęć pozalekcyjnych w szkole oraz w mieście,
- ✓ ukazywać pozytywne formy radzenia sobie ze stresem,
- ✓ edukować uczniów w zakresie szkodliwości wszelkiego rodzaju używek, zwłaszcza papierosów i e-papierosów.
- ✓ kształtować postawę szacunku, tolerancji, wrażliwości i empatii,
- ✓ uczyć właściwych zachowań i postaw prospołecznych.

Po analizie powyższych wniosków, zespół zdecydował, iż nie zachodzi potrzeba modyfikacji podstawowych założeń programu wychowawczo-profilaktycznego. Dodane zostały jedynie treści dotyczące rozwoju postaw solidarnościowych wśród uczniów. W związku z tym program będzie kontynuowany w oparciu o wytyczone w ubiegłym roku cele i treści. Zaktualizowania wymagały natomiast programy i działania przewidziane do realizacji na rok szkolny 2018/2019.

3. Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2018/2019

Lp.	Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2018/2019	Poziom	Osoba odpowiedzialna
1.	Realizacja programu Akademia Bezpiecznego Puchatka.	Klasy I	Joanna Jemielianiuk, Katarzyna Kuźmicka-Szeremeta
2.	Realizacja programu Nie pal przy mnie proszę.	Klasy I	Joanna Jemielianiuk, Katarzyna Kuźmicka-Szeremeta
3.	Realizacja programu Śniadanie daje moc.	Klasy I-III	Wychowawcy klas I-III
4.	Realizacja programu promującego wśród uczniów zdrową dietę bogatą w owoce i warzywa oraz mleko organizowanego przez Agencję Rynku Rolnego – Program Dla Szkół.	Klasy I-V	Wychowawcy klas I-V
5.	Realizacja programu Bieg po zdrowie.	Klasy IV	Anna Karska, Małgorzata Dzienis, Małgorzata Popko
6.	Realizacja programu Trzymaj Formę.	V-VIII	Barbara Ziemińska
7.	Realizacja programu Szkoła Dobrego Wyboru.	Klasy V	Anna Karska
8.	Realizacja programu Między nami kobietkami.	Klasy VI	Anna Karska, Barbara Ziemińska
9.	Realizacja Programu Solidarna Szkoła	Klasy VII-VIII i III PG	Elżbieta Akacka, Anna Fronc

10.	Udział w programach edukacyjno-profilaktycznych realizowanych przez Straż Miejską.	Klasy I,II,IV,VI,VII, VIII	Anna Karska, Dominika Makalus
11.	Udział w zajęciach edukacyjno-profilaktycznych realizowanych przez Ośrodek Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych Etap w Białymstoku.	Klasa VI, VII, VIII	Anna Karska, Dominika Makalus
12.	Udział w zajęciach edukacyjno-profilaktycznych realizowanych przez Poradnię Pedagogiczno-Psychologiczną nr 1.	Klasy IV-VIII	Anna Karska, Dominika Makalus
13.	Organizacja wyjść do opery, filharmonii, teatru, kina.	Klasy I-VIII	Jolanta Bielawska, Elżbieta Akacka
14.	Działania związane z obchodami 100-nej Roczniczy Odzyskania Niepodległości	Klasy I-VIII i III PG	Zespół ds. obchodów 100-nej Roczniczy Odzyskania Niepodległości

Przyjęto do realizacji uchwałą Rady Rodziców z dnia 26 września 2018r.

Program zatwierdzony przy współpracy z członkami Rady Pedagogicznej 23 października 2018r.

4. Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2019/2020

Na podstawie przeprowadzonej w czerwcu 2019r. diagnozy oraz obserwacji zachowań uczniów, analizy uwag w dzienniku elektronicznym, postępów w nauce, frekwencji i informacji uzyskanych podczas spotkań z rodzicami, zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego dokonał ewaluacji programu.

Wnioski:

Działania i programy profilaktyczne zaplanowane do realizacji w roku szkolnym 2018/2019 były w znacznej mierze zrealizowane.

W oparciu o diagnozę czynników chroniących i czynników ryzyka, a także bieżących obserwacji zespół uznał, iż w roku szkolnym 2019/2020 należy:

1. Zwracać szczególną uwagę na zagrożenia wynikające z nadmiernego korzystania z telefonów komórkowych.
2. Zachęcać i tłumaczyć rodzicom istotę rozmów z dziećmi o ich problemach i trudnościach a nie tylko o sprawach bieżących.
3. Dbać o bieżące szkolenie rodziców i nauczycieli z zakresu profilaktyki, tak by w rozmowach z dziećmi i młodzieżą prezentowali wiedzę i zachowania sprzyjające budowaniu właściwej postawy wobec substancji psychoaktywnych.
4. Realizować działania minimalizujące występowanie ryzykownych zachowań wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych poprzez kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących w codziennej pracy wychowawczej.
5. Nadal dbać o szeroką ofertę zajęć pozalekcyjnych w szkole, a także stałe rozbudzanie zainteresowań i edukowanie uczniów o możliwych formach wartościowego spędzania czasu wolnego.
6. Promować abstynencję i zdrowy styl życia, w szczególności poprzez realizację pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych oraz kół zainteresowań, organizację kampanii edukacyjnych.
7. Kierować rodziców uczniów zagrożonych uzależnieniem do placówek specjalistycznych na terenie miasta.
8. Motywować do współpracy także tych rodziców, którzy, z różnych przyczyn, nie wykazują wystarczającego zainteresowania sprawami swoich dzieci.

Po analizie powyższych wniosków, zespół zdecydował, iż nie zachodzi potrzeba modyfikacji podstawowych założeń programu wychowawczo-profilaktycznego. W związku z tym program będzie kontynuowany w oparciu o wytyczne w ubiegłym roku cele i treści. Zaktualizowania wymagały natomiast programy i działania przewidziane do realizacji na rok szkolny 2019/2020.

5. Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2019/2020

Lp.	Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2018/2019	Poziom	Osoba odpowiedzialna
1.	Realizacja programu Akademia Bezpiecznego Puchatka.	Klasy I	Aneta Bogusz Iwona Stankiewicz
2.	Realizacja programu Nie pal przy mnie proszę.	Klasy I	Aneta Bogusz Iwona Stankiewicz
3.	Realizacja programu Śniadanie daje moc.	Klasy I-III	Wychowawcy klas I-III
4.	Realizacja programu promującego wśród uczniów zdrową dietę bogatą w owoce i warzywa oraz mleko organizowanego przez Agencję Rynku Rolnego – Program Dla Szkół.	Klasy I-V	Wychowawcy klas I-V
5.	Realizacja programu Bieg po zdrowie.	Klasy IV	Anna Karska, Elżbieta Akacka, Anna Prystupa
6.	Realizacja programu Trzymaj Formę.	V-VIII	Barbara Ziemińska
7.	Realizacja programu Szkoła Dobrego Wyboru.	Klasy V	Anna Karska
8.	Realizacja programu Między nami kobietkami.	Klasy VI	Anna Karska, Barbara Ziemińska
9.	Udział w programach edukacyjno-profilaktycznych realizowanych przez Straż Miejską.	Klasy I-VIII	Anna Karska, Dominika Makalus
10.	Udział w zajęciach edukacyjno-profilaktycznych realizowanych przez Poradnię Pedagogiczno-	Klasy IV-VIII	Anna Karska,

	Psychologiczną nr 1.		Dominika Makałus
11.	Propagowanie czytelnictwa w ramach rządowego programu Rozwoju Czytelnictwa.	Klasy I-VIII	Urszula Korol-Nepelska Iwona Kulasza
12.	„Stop mowie nienawiści” – kontynuacja działań zapoczątkowanych w ubiegłym roku szkolnym.	Klasy IV-VIII	Samorząd uczniowski
13.	Organizacja wyjść do opery, filharmonii, teatru, kina.	Klasy I-III Klasy IV-VIII	Jolanta Bielawska Wychowawcy klas
14.	Konkurs plastyczny „Jak bezpiecznie korzystać z telefonów komórkowych”.	Klasy IV-VIII	Anna Karska, Dominika Makałus
15.	Konkurs literacki „Autorytety w moim życiu”.	Klasy VII-VIII	Anna Karska, Dominika Makałus Elżbieta Akacka

Przyjęto do realizacji uchwałą Rady Rodziców z dnia 12 września 2019r.

Program zatwierdzony przy współpracy z członkami Rady Pedagogicznej 24 września 2019r.

6. Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2020/2021

Na podstawie przeprowadzonej w czerwcu 2020r. diagnozy oraz obserwacji zachowań uczniów, analizy uwag w dzienniku elektronicznym, postępów w nauce, frekwencji i informacji uzyskanych podczas spotkań z rodzicami, zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego dokonał ewaluacji programu.

Wnioski:

W związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju i zdalnym nauczaniem nie wszystkie zaplanowane działania i programy zostały zrealizowane.

W oparciu o diagnozę, a także na podstawie bieżących obserwacji zespół uznał, iż w roku szkolnym 2020/2021 należy:

- 1) Dbać o bezpieczeństwo w szkole, zwracać uwagę na kulturę języka (odzywania się do siebie, aby zmniejszyć ilość wulgaryzmów oraz przezywania).
- 1) Konsekwentnie reagować na przejawy łamania zasad i regulaminów szkolnych.
- 2) Przypominać uczniom zasady bezpiecznego korzystania z różnego rodzaju mediów elektronicznych oraz uczulać na zjawisko cyberprzemocy i uzależnienia od internetu i telefonów komórkowych.
- 3) Edukować dzieci i młodzież:
 - w zakresie konsekwencji prawnych w przypadku stosowania agresji,
 - w zakresie szkodliwości wszelkiego rodzaju używek, zwłaszcza dopalaczy i e-papierosów,
 - w zakresie wychowania do wartości, kształtowania postaw i respektowania norm społecznych..

Po analizie powyższych wniosków, zespół zdecydował, iż nie zachodzi potrzeba modyfikacji podstawowych założeń programu wychowawczo-profilaktycznego. W związku z tym program będzie kontynuowany w oparciu o wytyczone w ubiegłym roku cele i treści. Drobne zmiany nastąpiły w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju oraz wytycznymi w zakresie edukacji klimatycznej.

Zaktualizowania wymagały natomiast programy i działania przewidziane do realizacji na rok szkolny 2020/2021.

7. Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2020/2021

Lp.	Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2020/2021	Poziom	Osoba odpowiedzialna
1.	Realizacja programu Akademia Bezpiecznego Puchatka.	Klasy I	Wychowawcy
2.	Realizacja programu Nie pal przy mnie proszę.	Klasy I	Anna Karska, wychowawcy klas I
3.	Realizacja programu Śniadanie daje moc.	Klasy I-III	Wychowawcy klas I-III
4.	Realizacja programu promującego wśród uczniów zdrową dietę bogatą w owoce i warzywa oraz mleko organizowanego przez Agencję Rynku Rolnego – Program Dla Szkół.	Klasy I-V	Wychowawcy klas I-V
5.	Realizacja programu Bieg po zdrowie.	Klasa IV	Anna Karska, Katarzyna Niedzielska
6.	Realizacja programu profilaktycznego Unplugged	Klasa VI	Anna Karska, Dominika Makałus
7.	Realizacja programu „Moje życie wolne od uzależnień”	Klasy III-VIII	Anna Karska, Dominika Makałus
8.	Realizacja programu Trzymaj Formę.	V-VIII	Barbara Ziemińska
9.	Realizacja programu Między nami kobietkami.	Klasy VI	Barbara Ziemińska

10.	Udział w programach edukacyjno-profilaktycznych realizowanych przez Straż Miejską.	Klasy I-VIII	Anna Karska, Dominika Makalus
-----	--	--------------	----------------------------------

Przyjęto do realizacji uchwałą Rady Rodziców z dnia 15 września 2020r.
Program zatwierdzony przy współpracy z członkami Rady Pedagogicznej 29 września 2020r.

8. Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2021/2022

Na podstawie przeprowadzonej w czerwcu 2021r. ankiety oraz obserwacji zachowań uczniów, analizy uwag w dzienniku elektronicznym, postępów w nauce, frekwencji i informacji uzyskanych podczas spotkań z rodzicami, zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego dokonał ewaluacji programu.

Wnioski:

W związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju i zdalnym nauczaniem nie wszystkie zaplanowane działania i programy zostały zrealizowane.

W oparciu o ankietę, a także na podstawie bieżących obserwacji zespół uznał, iż w roku szkolnym 2021/2022 należy:

- 1) Dbać o bezpieczeństwo w szkole, zwracać uwagę na kulturę języka (odzywania się do siebie, aby zmniejszyć ilość wulgaryzmów oraz przezywania).
- 2) Konsekwentnie reagować na przejawy łamania zasad i regulaminów szkolnych.
- 3) Przypominać uczniom zasady bezpiecznego korzystania z różnego rodzaju mediów elektronicznych oraz uczulać na zjawisko cyberprzemocy i uzależnienia od internetu i telefonów komórkowych.
- 4) Uwzględnić w tematach godzin wychowawczych propozycje uczniów (m.in. szacunek do drugiego człowieka, akceptacja siebie i innych, tolerancja, o relacjach w klasie, o problemach klasowych, edukacja seksualna, używki).
- 5) Zadbać o właściwe relacje w klasie.
- 6) Edukować dzieci i młodzież:
 - w zakresie konsekwencji prawnych w przypadku stosowania agresji,
 - w zakresie szkodliwości wszelkiego rodzaju używek,
 - w zakresie wychowania do wartości, kształtowania postaw i respektowania norm społecznych.

Po analizie powyższych wniosków, zespół zdecydował, iż nie zachodzi potrzeba modyfikacji podstawowych założeń programu wychowawczo-profilaktycznego. W związku z tym program będzie kontynuowany w oparciu o wytyczone w ubiegłym roku cele i treści. Zaktualizowania wymagały natomiast programy i działania przewidziane do realizacji na rok szkolny 2021/2022.

9. Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2021/2022

Lp.	Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2021/2022	Poziom	Osoba odpowiedzialna
1.	Realizacja programu Akademia Bezpiecznego Puchatka.	Klasy I	Ewa Bęcek Katarzyna Kuźmicka - Szeremeta
2.	Realizacja programu Nie pal przy mnie proszę.	Klasy I	Katarzyna Kuźmicka - Szeremeta
3.	Realizacja programu Śniadanie daje moc.	Klasy I-III	Wychowawcy klas I-III
4.	Realizacja programu promującego wśród uczniów zdrową dietę bogatą w owoce i warzywa oraz mleko organizowanego przez Agencję Rynku Rolnego – Program Dla Szkół.	Klasy I-V	Wychowawcy klas I-V
5.	Realizacja programu Bieg po zdrowie.	Klasy IV	Anna Karska, Elżbieta Sienkiewicz, Barbara Ziemińska
6.	Realizacja programu Znajdź właściwe rozwiązanie	Klasa VA	Anna Karska, Dominika Makalus
7.	Realizacja programu profilaktycznego Unplugged	Klasa VIB	Anna Karska, Dominika Makalus, Anna Prystupa
8.	Realizacja programu Trzymaj Formę.	V-VIII	Barbara Ziemińska

9.	Realizacja programu Między nami kobietkami.	Klasy VI	Barbara Ziemińska
10.	Udział w programach edukacyjno-profilaktycznych realizowanych przez Straż Miejską.	Klasy I-VIII	Anna Karska, Dominika Makalus

10. Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2022/2023

Na podstawie przeprowadzonej w I semestrze ankiety w ramach warsztatu „Zdrowe żywienie – mądre myślenie” w II semestrze ankiety ewaluacyjnej, oraz obserwacji zachowań uczniów, analizy uwag w dzienniku elektronicznym, postępów w nauce, frekwencji i informacji uzyskanych podczas spotkań z rodzicami, zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego dokonał ewaluacji programu.

Wnioski:

- 7) Dbać o bezpieczeństwo w szkole, zwracać uwagę na kulturę języka (odzywania się do siebie, aby zmniejszyć ilość wulgaryzmów oraz przezywania).
- 8) Konsekwentnie reagować na przejawy łamania zasad i regulaminów szkolnych.
- 9) Uwzględnić w tematach godzin wychowawczych propozycje uczniów (m.in. szacunek do drugiego człowieka, akceptacja siebie i innych, tolerancja, o relacjach w klasie, o problemach klasowych, edukacja seksualna, używki).
- 10) Zadbać o właściwe relacje w klasach zwłaszcza w sytuacji gdy do klasy dołączają uczniowie z Ukrainy.
- 11) Położyć większy nacisk na tolerancję w kontekście różnic religijnych oraz narodowościowych.
- 12) Zwrócić uwagę na sposób informowania rodziców o zajęciach pozalekcyjnych, które odbywają się na terenie szkoły.
- 13) Traktować edukację zdrowotną jako długofalową „inwestycję” w zdrowie społeczeństwa. Stąd działania podejmowane w ramach edukacji żywieniowej należy kierować do dzieci od najmłodszych lat i realizować wielopłaszczyznowo.

Po analizie powyższych wniosków, zespół zdecydował, iż nie zachodzi potrzeba modyfikacji podstawowych założeń programu wychowawczo-profilaktycznego. W związku z tym program będzie kontynuowany w oparciu o wytyczne cele i treści. Zaktualizowania wymagały natomiast programy i działania przewidziane do realizacji na rok szkolny 2022/2023.

11. Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2022/2023

Lp.	Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2022/2023	Poziom	Osoba odpowiedzialna
11.	Realizacja programu Dziel się uśmiechem	Klasy I	Wychowawcy klas I
12.	Realizacja programu Nie pal przy mnie proszę.	Klasy I	Aneta Bogusz Iwona Stankiewicz
13.	Realizacja programu Śniadanie daje moc.	Klasy I-III	Wychowawcy klas I-III
14.	Realizacja programu promującego wśród uczniów zdrową dietę bogatą w owoce i warzywa oraz mleko organizowanego przez Agencję Rynku Rolnego.	Klasy I-V	Wychowawcy klas I-V
15.	Realizacja programu Bieg po zdrowie.	Klasy IV	Anna Karska, wychowawcy klas IV
16.	Realizacja programu Trzymaj Formę.	I-VIII	Barbara Ziemińska
17.	Realizacja programu Między nami kobietkami.	Klasy VI	Barbara Ziemińska
18.	Udział w programach edukacyjno-profilaktycznych realizowanych przez Straż Miejską.	Klasy I-VIII	Anna Karska

Przyjęto do realizacji uchwałą Rady Rodziców z dnia 21.09.2022

Program zatwierdzony przy współpracy z członkami Rady Pedagogicznej 27.09. 2022

12. Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2023/2024

Na podstawie przeprowadzonych ankiet pod hasłem „Profilaktyka szyta na miarę”, ankiety ewaluacyjnej, oraz obserwacji zachowań uczniów, analizy uwag w dzienniku elektronicznym, postępów w nauce, frekwencji i informacji uzyskanych podczas spotkań z rodzicami, dokonano ewaluacji programu.

Wnioski:

- 1) Dbać o bezpieczeństwo w szkole, zwracać uwagę na kulturę języka (zmniejszyć ilość wulgaryzmów oraz przezywania).
- 2) Zwracać większą uwagę uczniom, iż popychanie się i przepychanie dla tzw. „zabawy” zwykle przeradza się w sytuację konfliktową.
- 3) Konsekwentnie reagować na przejawy łamania zasad zawartych w Statucie Szkoły.
- 4) Podkreślać zarówno w rozmowach z uczniami jak i rodzicami istotę codziennej rozmowy w domu nie tylko o szkole, ale również o relacjach rówieśniczych, drobnych sukcesach, różnych problemach.
- 5) Propagować różne formy spędzania czasu wolnego.
- 6) Zaplanować przeprowadzanie podczas zajęć z wychowawcą, lekcji dotyczących radzenia sobie ze stresem.
- 7) Zadbać o właściwe relacje w klasach zwłaszcza w sytuacji gdy do klasy dołączają uczniowie z Ukrainy.
- 8) Położyć większy nacisk na tolerancję zwłaszcza w kontekście różnic religijnych oraz narodowościowych.

Po analizie powyższych wniosków, zespół zdecydował, iż nie zachodzi potrzeba modyfikacji podstawowych założeń programu wychowawczo-profilaktycznego. Dokument został uzupełniony o działania podejmowane przez psychologa szkolnego oraz pedagoga specjalnego. Program będzie kontynuowany w oparciu o wytyczone cele i treści. Zaktualizowania wymagały natomiast programy i działania przewidziane do realizacji na rok szkolny 2023/2024.

13. Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2023/2024

Lp.	Działania i programy profilaktyczne przewidziane do realizacji w roku szkolnym 2023/2024	Poziom	Osoba odpowiedzialna
1.	Realizacja programu Dziel się uśmiechem	Klasy I	Wychowawcy klas I
2.	Realizacja programu Nie pal przy mnie proszę.	Klasy I	Wychowawcy klas I
3.	Realizacja programu Śniadanie daje moc.	Klasy I-III	Wychowawcy klas I-III
4.	Realizacja programu promującego wśród uczniów zdrową dietę bogatą w owoce i warzywa oraz mleko organizowanego przez Agencję Rynku Rolnego.	Klasy I-V	Wychowawcy klas I-V
5.	Realizacja programu Bieg po zdrowie.	Klasy IV	Anna Karska, wychowawcy klas czwartych
6.	Realizacja programu Trzymaj Formę.	I-VIII	Barbara Ziemińska
7.	Realizacja programu Między nami kobietkami.	Klasy VI	Barbara Ziemińska
8.	Udział w programach edukacyjno-profilaktycznych realizowanych przez Straż Miejską.	Klasy I-VIII	Anna Karska

Przyjęto do realizacji uchwałą Rady Rodziców z dnia 18.09.2023r.

Program zatwierdzony przy współpracy z członkami Rady Pedagogicznej 14.09.2023r.